

THOMAS BERNHARD IS IN EINDHOVEN

een bewerking van

Claus Peymann
kauft sich eine Hose
und geht mit mir essen

drei Dramolette van

Thomas Bernhard

EERSTE VOORSTELLING 29 03 2001, ACADEMIE VOOR DRAMA
EINDHOVEN DOOR VIERDE-JAARS STUDENTEN FONTYS
HOGESCHOOL, ACADEMIE VOOR DRAMA EINDHOVEN

Bewerking, Regie en vormgeving:

Harrie Hageman

Spel/rolverdeling:

Thomas Boer	3
Esther Bolte	6
Flo Callens	2
Leonie Clement	5
Meintje Dankers	7
Björn Sluiter	1
Dion Vincken	4

'Thomas Bernhard is in Eindhoven' werd gespeeld op 29, 30 en 3 maart 2001
op de Academie voor Drama in Eindhoven

1.
claus peymann verlaat bochum en gaat als burgtheaterdirecteur naar wenen

eerste scene/
bochum, directiekamer in de schouwburg
middernacht

1.
bochum kan
mijn kont kussen
als wij hier weg zijn
kunnen we weer ademhalen

2.
het liefste zou ik het schauspielhaus bochum
naar wenen meenemen

1.
maar zo te zien past dat niet in deze koffers

2.
en natuurlijk ook het applaus
dat wij in bochum altijd gekregen hebben

3.
maar een applaus-koffer is door de koffer-konstrakteur
nog nooit bedacht
we mogen niet teveel naar wenen meenemen
gooit u gerust nog een paar dramaturgen
en een paar toneelspelers eruit

4.
het beste zou zijn één dramaturg
en één toneelspeler

5.
of helemaal geen dramaturg
en helemaal geen toneelspeler
dat is het grootste ongeluk
dat we altijd op z'n minst een toneelspeler
op zijn minst een dramaturg nodig hebben

6.
de dramaturgen stop ik in de sokken-koffer

5.
ja natuurlijk de dramaturgen in de sokken-koffer

3.
en de toneelspelers in de broeken-koffer

7.
zoals u wilt juffrouw schneider
bij u is alles in goede handen

6.
ik leg de dramaturgen onder in de koffer
uw overhemden daar netjes bovenop
uw witte veste meneer peymann
helemaal bovenop

4.
voor mijn part juffrouw schneider
als we de ruhr
tegen de donau ruilen
dan ruilen we alleen maar het ene riool
tegen het andere

7.
de donau stinkt nog weerzinwekkender
heb ik gehoord
dan de ruhr

3.
daar heeft u gelijk in
de lucht van de donau is het weerzinwekkendst
en vooral de mensen daar

7.
de charme van de weners
is beroemd

2.
inmiddels heb ik de charme van de weners
leren kennen

6.
ach pakt u toch ook nog een paar
van de noordduitse critici in

1.
gooit u er rustig nog een paar toneelspelers uit

2.
en pakt u een paar critici van hier in

5.
en waar naar toe met de stukken

2.
wat voor stukken

5.
nou ja alle toneelstukken
die we hier in bochum nog wilde spelen

1.
die gooit u in de vuilnisbak

4.
in de prullenbak

6.
allemaal

7.
natuurlijk allemaal

6.
de nieuwe bernhard ook

7.
natuurlijk de nieuwe bernhard ook
juffrouw schneider
u werkt me op mijn zenuwen
u moet inpakken

1.
en niet voortdurend vragen stellen

4.
dus dan gooi ik de nieuwe achterbusch er ook uit

1.
alle stukken eruit
heb ik gezegd
alle

5.
we beginnen in wenen gewoon helemaal opnieuw

6.
met wat

3.
met bernhard

2.
beslist niet

3.
met shakespeare

2.
beslist niet

4.
mogelijkerwijs wilhelm tell

2.
u werkt mij op de zenuwen juffrouw schneider

6.
een beangstigende puinhoop
dramaturgen stukken sokken

7.
toneelspelers overhemden ideeën

6.
dat is toch ontzettend
hoe moet er in godsnaam orde in de koffer komen

4.
ik heb u toch gewaarschuwd
ik heb niet eens een-derde ingepakt

5.
nou goed
ik laat aan u over
wat we naar wenen meenemen
ik laat alles aan u over juffrouw schneider
maar vergeet u niet
dat ik beslist die hermannsschlacht
en nathan der weise en winteravondsprookje
en alle andere stukken die ik ooit in bochum en in
stuttgart geënceneerd heb
meenemen wil

absoluut juffrouw schneider
ik neem nog liever de broek van mijn rokkostuum niet mee

3.
wat de toneelspelers betreft
nemen we alleen maar de goede mee

4.
laten de slechten hier

5.
de dure laten we hier

6.
de bescheidenen nemen we mee

7.
de grootheidswaaninnigen laten we hier

1.
de eenvoudigen nemen we mee

2.
wat de dramaturgen betreft
kunnen we ze allemaal hier laten op één na
maar één enkele hebben we nodig
hij is onze existentieneurose
begrijpt u juffrouw schneider
pakt u hem zeer goed in

1.
en laat u hem niet in het wasgoed stikken

wat stuttgart en bochum van mij gemaakt hebben
in wezen is alles ontzettend
als tegelijker tijd alles niet zo onbeschrijfelijk belachelijk zou zijn

6.
een schouwburgdirecteur is altijd een strontgat
die niet te helpen is
christiane schneider ik smeed u
pakt u alleen het noodzakelijkste in

7.
alleen het allernoodzakelijkste

3.
dan zal ik helemaal niets inpakken
dan gaat u heel eenvoudig zoals u bent naar wenen
dan gaat u heel eenvoudig helemaal naakt naar wenen

7.
u maakt een idioot van mij juffrouw schneider

3.
iedereen die op reis gaat neemt altijd teveel mee
eigenlijk heeft u helemaal geen dramaturg nodig

4.
en geen toneelspeler
u heeft helemaal niemand nodig

6.
niet eens mij
gaat u rustig als een helemaal naakte man naar wenen
dat is het beste

7.
u heeft gelijk juffrouw schneider
hoe u gelijk heeft
ik zou de gelukkigste mens zijn
als ik helemaal naakt naar wenen kon gaan
maar de werkelijkheid is geen grap
dus pakt u alles in
wat ik u gevraagd heb

3.
vooral een paar van de duitse critici
die me altijd goed gezind zijn
en dat reusachtige applaus
dat ik in bochum altijd heb gekregen

1.
en vooral een eersteklas solinger mes
om deze Oostenrijkse zwijnen mee dood te steken
die ik intussen heb leren kennen

2.
slijpt u dit mes alsmaar dag en nacht
steeds weer voor mij juffrouw schneider
slijpt u het

doek

tweede scene

wenen, directiekamer van het burgtheater
elf uur 's ochtends

1.
het liefste zou ik helemaal niet uitpakken
en meteen weer naar bochum teruggaan

6.
dat zou onverstandig zijn

4.
natuurlijk zou dat onverstandig zijn
burgtheaterdirecteur
wat een flauwe kul
wat ik me op de hals gehaald heb
theaterdirecteur in een stad
die een ongeëvenaarde intrige- en lastermachine is
overal hoor ik de zagen
zagen aan de tak
waarop ik ben gaan zitten
domme vogel ik
maar ik heb het contract ondertekend
en ga aan het werk

1.
pakt u uit
alles eruit
wat in de koffers zit

2.
een paar toneelspelers zijn ondertussen gestikt
twee dramaturgen zijn ondertussen beschimmeld

5.
daar kan men niets aan doen
theater is nu eenmaal een dodelijk proces juffrouw schneider

1.
deze schijnt een half afgevroren kop te hebben

3.
dat dacht ik al
toch hebben we hem nodig
laat u hem rustig buiten ontdooien

6.
de toneelspelers zijn allemaal uitgedroogd

dat geeft niks
ik zal ze wel weer op de been brengen

7.
buiten wachten een paar burgtheatertoneelspelers

2.
ach ja
die zullen we nu wel aan het werk moeten houden
ik weet nog niet hoe
waarschijnlijk stop ik ze allemaal in een grote shakespeare
het zijn allemaal zowat van die gedroogde pruimen
die in water gelegd moeten worden

van al deze uitgedroogde mummies
zullen we weer toneelspelers maken
eerst mensen
dan toneelspelers
dat beloof ik u juffrouw schneider
stuurt u ze naar café landtmann
voor een kop koffie

1.
gaat u alstublieft allemaal naar café landtmann
voor een kop koffie en een gevulde koek

6.
we zullen ze uit hun burgtheaterlethargie halen
ik weet immer
waar ik me mee ingelaten heb
toen ik het contract als burgtheaterdirecteur ondertekend heb
ik weet hoe men een kudde schapen
leven inblaast
dat heb ik aan het grote duitse toneel geleerd

1.
eerst moeten we van al deze schapen mensen maken
zodat we van hen toneelspelers maken kunnen

7.
tot nu toe zijn al deze burgtheaterschappen
voor hun stompzinnig geblaas betaald geworden
dat gaat nu niet meer

3.
de hele dag het hele jaar door
op de weense burgtheaterweide gelegen
dat is nu voorbij

5.
na de koffie in landtmann
krijgen ze allemaal een kleine elektrische schol op
hun achterwerk
zodat ze gewoon weer levend worden juffrouw schneider

4.
zo te zeggen een elektrische kunststeek in hun achterste
voor ze bij mij op de eerste repetitie komen

3.
de dramaturg is ook dood

des te beter juffrouw schneider
legt u hem bij de anderen
vindt u het hier ook zo onbehaaglijk
dit burgtheater is toch afgrijselijk
alle mensen die ooit hier zijn binnengegaan
hebben bij de garderobe hun hoofd moeten inleveren

we hebben het contract getekend
nu moeten we de consequenties trekken

7.
trekken juffrouw schneider trekken

1.
de toneelspelers zijn door het transport
erg beschadigd

4.
dat was voorspelbaar
dat is toch volkomen logisch juffrouw schneider

5.
de dramaturgen zijn tien jaar ouder geworden
de toneelspelers ook
ziet u

7.
werkelijk alsof ze allemaal grijs geworden zijn
dat is de loop van de geschiedenis

niets veroudert zo snel als dramaturgen en toneelspelers

1.
het transport van bochem naar wenen
heeft iedereen gedupeerd

4.
gedupeerd

6.
gedupeerd

1.
gedupeerd

4.
uw ondergoed meneer peymann
heeft een eigenaardige lucht
enerzijds ruikt ze nog naar bochum
anderzijds ook al naar wenen

ik kan niet zeggen dat het gebruikelijke lucht is
meneer peymann

7.
het publiek zal op onze hand zijn
daar ben ik niet bang voor
elke minister van elk land is weerzinwekkend
maar het meest weerzinwekkend zijn die van oostenrijk
laat u deze brief bij het ministerie afgeven
ik verwacht geen antwoord
ik heb me op domkoppen ingesteld

ik heb alles op één kaart gezet
de meermanskaart

6.
mijn god hoe mooi het toch was in bochum

we zijn in wenen juffrouw schneider
en zullen daarmee klaarkomen
of we blijven één jaar

1.
of tien jaar

5.
of we gaan meteen weer terug

een moment juffrouw schneider
voor u die brief aan het ministerie afgeeft
stuurt u op zijn minst twintig van de veertig burgtheatertoneelspelers
die nu in café landtmann aan de koffie zitten
naar het HUIS FÜR SINN UND ZWECKLOSE KUNSTLER

6.
en zegt u de minister
dat hij mijn kont kan likken

4.
en zegt u de pers
dat ze mijn kont kunnen likken

3.
en zegt u het publiek
dat ze eigenlijk ook mijn kont kunnen likken

2.
moment
zegt u wat ik tegen u gezegd heb
natuurlijk niet

6.
natuurlijk niet juffrouw schneider

3.
integendeel zegt u de minister
dat ik hem met het grootste plezier verwacht

6.
en zegt u de pers
dat ze van harte welkom is

1.
en zegt u het publiek
dat ik van ze hou
en nog iets juffrouw schneider
zegt u de dramaturgen
voor zover ze nog niet helemaal beschimmeld of uitgedroogd zijn
dat ik ze nodig heb als een stuk brood
en dat toneelspelers alles voor me zijn
alles zijn alles zijn alles zijn begrijpt u

mijn god juffrouw schneider
waaraan zijn we begonnen
wenen is de hel dat zeg ik u
het burgtheater is een tragikomische gehaktmolen
het liefste zou ik op handen en voeten naar bochum terugkeren

7.
en de duitse zwakzinnigheid
voortaan mijn respect betuigen
nu zijn we daarentegen in dit ontzettende oostenrijk
en in de vreselijkste van alle vreselijke steden

5.
namelijk in wenen juffrouw schneider

4.
waar zelfs de prachtigste en volmaaktste mensen de eer wordt afgesneden
zoals een ter dood veroordeelde zijn baard
en we kunnen niet meer terug

2.
ons doodvonnis wordt voltrokken

5.
nu gaat u
gaat u
ik ben benieuwd hoe het verder gaat

doek

2.
claus peymann koopt een broek en gaat met mij wat eten

in wenen

6.
een passende broek
kan gelukkiger maken dan wat dan ook
vind u ook niet bernhard

3.
vanzelfsprekend

6.
enerzijds deze passende broek
anderzijds richard de derde in het hoofd
daar wordt je toch gelukkig van bernhard

repeteren repeteren repeteren bernhard
dat is het
dat put ons uit natuurlijk
met de broek is het als met winteravondsprookje
net als met leonce en lena is het met de broek
van broeken passen raken wij natuurlijk uitgeput
van shakespeare repeteren raken we net zo uitgeput

4.
van broeken passen raken we net zo uitgeput
als van kleist repeteren of shakespeare
wanneer we een broek aan hebben die zo goed past
zo'n lekker zittende broek bernhard
is dat hetzelfde geluksgevoel
als wanneer wij een lekker zittende shakespeare
tot stand hebben gebracht

2.
een lekker zittende kleist
een goed passende schiller bernhard

3.
ook bij het zitten zit de broek goed

2.
goed nietwaar
zit uitstekend
goede zaak nietwaar

3.
wanneer we boven de veertig zijn
kopen we alleen nog eerste klas
goedzittende broeken

5.
broeken kopen is altijd een tragedie geweest
ik weet niet
is het verschrikkelijker shakespeare te repeteren
of zes broeken te passen bernhard
ik weet het niet
deze stad verleidt tot het kopen van broeken

7.
hij past toch
die broek bernhard
of niet

1.
die broek past uitstekend
zegna maakt de beste broeken
u staat de Italiaanse snit het beste
u bent absoluut niet iemand
voor een engelse snit
u bent iemand
voor de Italiaanse snit peymann

2.
denkt u

3.
vanzelfsprekend
in een broek van zegna ziet u er het best uit

2.
een paar jaar geleden liep ik nog in lompen rond

3.
voor uw veertigste hebt u in lompen rondgelopen

1.
in de winter bij tweeëntwintig graden onder nul

4.
had u alleen een gerafelde spijkerbroek aan

5.
en een zogenaamd coca-cola t-shirt

6.
tot u iphigenie geënceneerd hebt in stuttgart
na iphigenie was u opeens zeer eleganta gekleed
in parijs
hebt u deze gedaantewisseling ondergaan

7.
even serieus bernhard

1.
staat die broek mij

2.
kieren maken de man peymann
moet ik de oude broek voor u dragen

3.
nee

4.
nee nee

5.
weet u wat

6.
we gaan in de zauberflöte eten

7.
in de zauberflöte

5.
de zauberflöte is een gelegenheid
waar je eersteklas eet en weinig betaalt

7.
dan gaan we daar toch naar toe bernhard

4.
ik heb altijd een hekel gehad
aan broeken kopen

7.
ik ook

3.
ik heb bij het broeken passen
altijd aanvallen van benauwdheid gekregen

2.
het is niet alleen één broek
die we aanpassen
het zijn er altijd meer
vaak heb ik zeven of acht broeken gepast
en iedere keer dacht ik
in de paskamer krijg ik een beroerte

3.
maar die hebt u niet gekregen

2.
u bent taai bernhard
ik ken nauwelijks iemand die taaier is

3.
al tien of vijftien jaar geleden
hebt u gezegd
dat u een beroerte krijgt

7.
broekenpaskamers zijn te klein
daar krijgt men geen lucht

5.
in broekenpaskamers
hebben al velen een beroerte gekregen

7.
vraag het maar aan het vrouwelijk winkelpersoneel
dat zal het u bevestigen
mensen gaan een winkel binnen
en willen alleen maar een broek passen

5.
en passen er vanzelfsprekend zeven of acht

7.
en ze krijgen een beroerte

5.
de kledingmagazijnpaskamerberoerte komt het meest voor

4.
het is alsof ik
drie dagen en nachten winteravondsprookje heb gerepeteerd

1.
vraagt u het de artsen op de hartbewakingstations
de gedurende het broeken passen optredende dood door hartstilstand is geen
zeldzaamheid

3.
als wij van grafstenen steeds de doodsoorzaak konden aflezen
zouden we voortdurend op grafstenen
van onverschillig welk kerkhof kunnen lezen
doodsoorzaak broeken passen
als u eerlijk bent
moet u toegeven
dat het broeken passen meer uitput
dan een toneelrepetitie

1.
een toneelrepetitie is niets in vergelijking daarmee
de mensen gaan naar een broekenwinkel
en willen alleen maar een zomerbroek kopen
een bijzonder lichte zomerbroek
zoals ze zeggen
en ze passen en ze passen
en ze krijgen een beroerte

5.
bij het broeken passen is uiterste voorzichtigheid geboden
wij passen alleen een lichte zomerbroek
en we gaan er aan dood

4.
merkwaardigerwijs komt de dood
in de herenpaskamers onvergelijkbaar veel vaker voor
dan in de damespaskamers peymann
de dames glijden immers ook veel makkelijker in hun rok
terwijl het de heren de grootste moeite kost
anderzijds ben ik in zulke paskamers
al op de beste ideeën gekomen

6.
tijdens het broeken passen
heb ik ooit het idee voor een roman gekregen
de roman heb ik ook geschreven
in würzburg merkwaardig genoeg

maar vanzelfsprekend heb ik deze roman
meteen weer verworpen en weggegooid

2.
ik heb meer romans weggegooid dan gepubliceerd
om maar te zwijgen van al het overige proza
dat ik heb geschreven wen weggegooid
en niet gepubliceerd
we passen alleen maar een broek

1.
en we concipiëren een roman

2.
of een toneelstuk
afschuwelijk dit woord toneelstuk
überhaupt het woord toneel
maar ook het woord stuk

1.
en helemaal het woord toneelstuk

2.
ik haat ook het woord theater

1.
en het woord toneelspeler haat ik als geen ander

2.
alles wat met theater te maken heeft
haat ik als niets anders

5.
ik haat het toneel
ik haat toneelspelers op het toneel
ik haat de theaterwereld

6.
dat kan ik niet zeggen

5.
vanzelfsprekend
u bent immer een theatermens
zoals men zegt

7.

ik ben echter geen theatermens
met huid en haar
en met uw hele Hartskamp Petra van houdt u van theater
bent u gek op theater
ik haat theater met huid en haar
en ik verafschuw het als niets anders
niets staat mij meer tegen
maar juist daarom ben ik er aan overgeleverd
ik haat theater
en alles wat met theater te maken heeft
en ben er aan overgeleverd
u bent er aan overgeleverd uit liefde
ik ben er aan overgeleverd uit haar

3.

theater is mijn wereld

4.

mijn wereld is het niet

3.

theater is mijn hartstocht bernhard
niets dan theater

6.

precies omgekeerd is het met mij
ik verafschuw theater
het trekt me aan
omdat ik het verafschuw
u houdt van toneelspelers
ik haat ze
u houdt van publiek
ik haat het
u houdt van toneel

3.

ik haat het
alles waar u van houdt
haat ik
van alles wat u verafschuwt
houd ik
ik houd van alles
wat u verafschuwt

4.
een goede rundvleessoep bernhard
daar heb ik nu zin in
als het heet is
hebben wij zin in hete rundvleessoep

5.
oostenrijk is het beste rundvleessoepland

4.
niets is beter dan oostenrijk
dan de rundvleessoep
in geen land ter wereld
hebben ze betere rundvleessoep bernhard

5.
zal ik toch niet die oude broek voor u dragen

1.
wat denkt u wel bernhard
als ik niet eens de kracht zou hebben
mijn oude broek te dragen
waar houdt u mij voor
tenslotte ben ik de directeur van het burgtheater
daar heb ik meer kracht voor nodig

5,
dan voor het dragen van mijn oude broek bernhard

1.
directeur zijn van het burgtheater
is immers een voortdurende krachtmeting
daar ben ik niet bang voor bernhard
het burgtheater weegt zwaar bernhard
zwaar weegt het burgtheater

2.
hoe komt u toch in godsnaam op het idee
dat ik niet eens mijn oude broek kan dragen
terwijl ik directeur van het burgtheater ben
de burgtheaterdirecteur dient dag in dag uit het hele burgtheater te dragen
bernhard

5.
figuurlijk gesproken bernhard figuurlijk

3.

stelt u zich dat eens voor
dag in dag uit het hele burgtheater zoals het staat en valt bernhard
dit hele van toneelspelers en dramaturgen overlopende burgtheater op te
pakken 's ochtends vroeg al en omhoog tillen
en steeds hoger en hoger tillen bernhard
steeds nog hoger en hoger bernhard
en steeds hoger dan alle andere directeuren hun theaters

7.

tilt de burgtheaterdirecteur het burgtheater

3.

stelt u zich dat eens voor bernhard
u wordt 's ochtends vroeg wakker en u weet
u moet het burgtheater optillen
en wel steeds hoger en hoger
en in ieder geval als burgtheaterdirecteur het burgtheater hoger
dan alle andere directeuren hun theaters
die belachelijke theaters bernhard
die belachelijke theaters in duitsland en Zwitserland
al die belachelijke europese theaters

7.

ik til het burgtheater elke dag zo hoog
als geen andere theaterdirecteur zijn theater tilt

6.

dan bent u een echte hangkast

4.

wat is dat

5.

een hangkast ie iemand
die helemaal niet zoveel kracht heeft
als hij zou moeten hebben
maar zoveel kracht vertoont als geen ander

2.

dat is een hangkast

4.

ja dat is een hangkast

1.
oostenrijks begrippen
zijn verpletterend komisch

2.
veel
bijna alles hier
verpletterend komisch

7.
ik ben tot de slotsom gekomen dat hier
bijna alles verpletterend komisch is

2.
oostenrijk is de dolste komedie
die ik tot op heden ben tegengekomen

5.
de Oostenrijkers geloven
hun vaderland is een tragedie

3.
terwijl het toch een komedie is

6.
een komedie is oostenrijk
en wat voor een
een kolossale komedie
alsof u hoogtepunten uit shakespeare geschreven had
inderdaad heb ik nu vaak dat gevoel bernhard
oostenrijk is een komedie van shakespeare
die je niet hoeft te regisseren

4.
die is er al

6.
de enige kant en klare grandioze
de dolste komedie van allemaal

4.
is de oostenrijkse

6.
we hoeven alleen maar aan de spelers te denken
die zijn er al
we hoeven alleen maar aan het decor te denken

dat is er al
u hoeft maar aan de scenemuziek te denken
die is er al
de dolste komedie aller tijde

4.
is oostenrijk

6.
geen toneelstuk ter wereld kan hier aan tippen
en de Oostenrijkers zelf hebben deze dolste komedie
aller tijde geregisseerd
de totale volkskomedie is oostenrijk
de totale volkskomedie

5.
geen schrijver met inbegrip van u mijn beste bernhard
zou deze dolste aller komedies hebben kunnen schrijven
geen regisseur met inbegrip van mij
ooit hebben kunnen regisseren
en dit oostenrijk als decor
is ook het dolste dat er ooit heeft bestaan
waarschijnlijk is dit oostenrijk
de enige de totale wereldkomedie bernhard
bestaat er theater
dan is het oostenrijk
toneelspelers
dat zijn de Oostenrijkers
bestaat er decor
dan is het oostenrijk
vergeleken bij dit oostenrijk als wereldkomedie
bent u mijn beste bernhard niets
en ikzelf ben vergeleken daarbij niets

7.
want u had zo iets geweldigs zo iets unieks
zo iets ongelofelijks nooit kunnen schrijven

4.
en ik had zo iets geweldigs zo iets unieks
en ongelofelijks nooit kunnen regisseren

2.
en onze beste karl-ernst hermann
had zoiets geweldigs en zo iets unieks
en zo iets ongelofelijks nooit kunnen bouwen

4.
daarmee vergeleken zijn wij theatermensen niets meer dan belachelijke
dwergen

7.
een dichterdwerg bent u
een regisseerdwerg ben ik
een decorontwerperdwerg is hermann
vergeleken bij dit oostenrijk
als iemand mij vraagt
waar het beste theater ter wereld is
dan antwoord ik altijd oostenrijk
ik zeg oostenrijk
waarop mensen altijd vragen waar in oostenrijk
en ik antwoord niet in oostenrijk
oostenrijk
oostenrijk zelf is het
rijdt u naar oostenrijk zeg ik tegen al die mensen
en u komt in het allerbeste theater ter wereld
koopt u een goede kaart zeg ik tegen al die mensen
huurt u een bed in het imperial of in het bristol
in het sacher of in de ambassador
en geniet u van het dolste theater ter wereld
zeg ik tegen al die mensen
die natuurlijk stomverbaasd zijn over mij

1.
ik dacht zeggen al die mensen
het dolste theater is daar
waar u werkt meneer peymann
en u werkt toch bij het burgtheater
dan is toch het burgtheater van nu
het beste theater ter wereld
nee zeg ik nee nee ik ben het niet
ook het burgtheater is het niet
oostenrijk is het
oostenrijk is het beste theater ter wereld
zo overbluf ik de mensen bernhard
zo maak ik ze onzeker
de mensen geloven dan
dat ik gek ben
ze hielden rekening met mijn grootheidswaan
en ontdekken
dat ik alleen maar gek ben
aangezien is zeg oostenrijk is
het beste theater ter wereld
mij beste bernhard

mijn hele leven lang heb ik de mensen
een oor aangenaaid
zoals u hen uw leven lang een oor
hebt aangenaaid

4.

als burgtheaterdirecteur kan ik immers helemaal niets anders dan de mensen
een oor aannaaien
ze bij de neus nemen
een burgtheaterdirecteur is natuurlijk een heel grote oor-aannaaiër
dat weet u toch bernhard
u de grote oor-aannaaiër
ik ben heel gelukkig bij de gedachte
dat wij met z'n tweeën
u als schrijver
en ik als burgtheaterdirecteur
de mensen een oor aannaaien
wat moet een burgtheaterdirecteur anders
dan mensen een oor aannaaien
een oor
een burgtheaterkoor
een reusachtig groot burgtheaterkoor
schrijft u toch een stuk bernhard
waarin u iedereen een oor aannaait
zo'n stuk wil ik van u hebben zo'n echt oor aannaai stuk
ga er toch voor zitten bernhard
veel volk veel smeerlapperij veel grootheidswaan
heel misdadig cliché gemeen
echt burgtheater

2.

een echte grote allesvernietigende oor aannaai-komedie
stort u nu eens een keer uw hele meedogenloosheid over het toneel uit
uw hele wereldwalging
niet slechts uw halve wereldwalging maar uw hele wereldwalging
schrijft u zo'n stuk wereldtheater
dat het het burgtheater verscheurt
zo'n echte grandioze wereldgrap bernhard
dat het burgtheater explodeert
dat de hele stad wenen wankelt
u weet wel wat ik bedoel
u weet toch wat ik altijd heb gehoopt
deze grote wereldverpletterende worp
deze de wereld uit zijn voegen trillende komedie voor iedereen
dit komediemonster u weet wel bernhard
schrijft u iets dat al het andere
in de schaduw stelt

schrijft u gewoon in een keer de hele wereldliteratuur neer
schrijft u die gewoon een keer de grond in
verman u bernhard en schrijf de wereld een gat in de buik
schrijf een echte wereldhit bernhard

3.
wilt u echt niet
dat ik u oude broek draag

5.
wat denkt u wel bernhard
u vergeet dat ik op het toppunt van mijn kracht ben

u weet helemaal niet bernhard
hoe gelukkig ik mij voel in die nieuwe broek
bij een nieuwe burgtheaterdirecteur
hoort ook een nieuwe broek
vindt u niet bernhard vindt u niet

3.
vanzelfsprekend
vanzelfsprekend

6.
jammer dat je niet ook zonder meer
een nieuw hoofd kan aanschaffen bernhard
ik zou nu op dit ogenblik graag met u naar een winkel gaan
en een nieuw hoofd kopen
ons hele leven lopen we toch alleen maar
met een afgedragen ik wil zeggen met een versleten hoofd rond
met een sleets hoofd bernhard
alle mensen hebben een sleets hoofd op
alle hoofden die wij zien zijn versleten hoofden
ik zelf heb natuurlijk een volkomen versleten hoofd
nauwelijks hebben wij een hoofd
of we hebben weer een versleten exemplaar
de wereld telt alleen maar versleten hoofden
dat zou toch werkelijk te dol zijn bernhard
wanneer wij nu naar een winkel zouden kunnen gaan en nieuwe hoofden
konden kopen
en u zou dan een nieuw hoofd hebben
en ik zou uw oude versleten hoofd in een plastic tas dragen
en ik zou ook een nieuwe hebben
en u zou mijn oude hoofd in een plastic tas dragen
en wij gingen met die nieuwe hoofden op onze hals in de zauberflöte eten
en hadden onze oude hoofden in een plastic zak
maar vaak is het al genoeg

wanneer we een nieuwe broek kopen bernhard
het hoeft toch niet een nieuw hoofd te zijn
of een nieuwe hoed
en de oude in een plastic tas meedragen

3.
ach bernhard
wat heb ik mij niet allemaal voorgesteld van u als toneelschrijver
maar ik heb de hoop niet opgegeven
vaak zeg ik tegen mezelf 's nachts als ik wakker word
hij schrijft nog wel eens het stuk waar ik op wacht
ik heb de hoop niet opgegeven bernhard
ik heb de hoop nooit opgegeven
wie is dat nou

5.
de vice-kanselier
een nazi

7.
en die

3.
de minister van landbouw
een nazi

4.
en die daar

7.
de minister van defensie

3.
een nazi

5.
en die

3.
de minister van buitenlandse zaken

7.
een oude nazi

2.
en die daar

6.
het hoofd van de rekenkamer
een oude nazi

1.
en die

7.
de hoofdredacteur van de belangrijkste weense krant
een oude nazi

4.
en die daar

5.
de hoofdredacteur van de op een na belangrijkste weense krant
een oude nazi

2.
en die daarzo

6.
dat is de cultuur- en kunstminister
een domkop en een idioot

3.
en die

7.
dat is de bondskanselier
een domkop

3.
en die

4.
dat is de nieuwgekozen bondspresident
een oude nazi

3.
en die daarzo

4.
dat zijn louter nazi's

3.
en de anderen

4.
dat zijn louter domkoppen en nazi's

3.
en de serveerster

4.
die is katholiek en kent ze allemaal en weet van niets

5.
nou ja dan bestellen we toch gewoon rundvleessoep

1.
jazeker

2.
wat raad u mij aan

6.
tafelspitz

1.
dan eten we tafelspitz

twee rundvleessoep met lever knodel
dan tafelspitz met semmelkren
en dan nog een toetje
bijvoorbeeld millirahmstrudel met saus

dolle stad bernhard
te dol land bernhard
oostenrijk is een hit bernhard
binnenkort verwondert mij hier niets meer bernhard
helemaal niets
helemaal niets

doek

3.
claus peymann en hermann beil op de sulzwiese

na het eerste jaar in de burg
in de verte schubertmuziek
de burgtheaterdirecteur peymann
zit onder een bloeiende linde en bijt in een groot koud stuk wiener schnitzel,
zijn mededirecteur, dramaturg beil, zit naast hem en pakt een nog groter koud
stuk wiener schnitzel uit en bijt erin
geen blaadje beweegt

5.
op de storm komt het aan

2.
natuurlijk

5.
zegt u toch niet steeds 'natuurlijk' beil
natuurlijk is helemaal niks
de storm is het meest onnatuurlijke
de hele shakespeare is onnatuurlijk

7.
en de storm is helemaal de meest onnatuurlijke shakespeare
alles is kunstmatig beil
de hele shakespeare is kunstmatig

1.
het liefst zou ik de shakespearestukken allemaal tegelijk willen ensceneren

2.
en op één avond willen opvoeren

3.
één krankzinnige shakespeareconcentratie beil

4.
waarom niet een totale shakespeareconcentratie

5.
als we alle stukken van shakespeare
samenvoegen tot één enkele begrijpt u beil

6.
alle shakespearestukken tot één enkele stuk maken begrijpt u

7.
alle personen van alle shakespearestukken in één avond bij elkaar gooien

6.
en alle shakespearetonelen tot één shakespearetoneel maken
dat zou een krankzinnige toneelavond zijn vindt u niet beil

5.
storm hamlet richard 111 en 11 winteravondsprookje macbeth etcetera
dat moet het zijn
dat zie ik zo voor me

4.
dat ziet u zo voor zich

3.
ja dat zie ik zo voor me
dat is toch niks abnormaals beil
wat ik tegen u zeg
ik meen het heel serieus beil
de hele shakespeare op een avond
en de sonnetten doen we ook
het werkelijke drama zijn de sonnetten
storm en hamlet tegelijkertijd
en alles bij elkaar niet langer dan vijf uur
dat zou het toppunt zijn beil
denkt u soms dat dit een absurditeit is
u denkt toch niet dat dit een absurditeit is
de hele shakespeare op een avond
de techniek daarvoor hebben we toch
waarvoor hebben we anders zo'n gigantische techniek

2.
het theater biedt geen enkele uitweg
daar komt iedereen naar toe
die levenslang een uitweg gezocht heeft
het theater heeft geen uitweg

3.
tenzij

7.
tenzij

6.
tenzij we de hele shakespeare op één avond opvoeren
daarvoor hebben we absoluut veertienhonderd-vierendertig personen nodig
5.
en uiteraard alleen de allerbeste toneelspelers die meespelen beil
4.
en evenveel decors als stukken
3.
doorelkaarheengebouwd beil doorelkaarheengebouwd
2.
en we spelen deze shakespeare in alle talen
waarin de shakespeare's ooit gespeeld zijn
1.
en een weense en een stiermarkse versie
6.
en een nationaal-socialistische
4.
en een zionistische versie
5.
en vergeet u niet ook in groenland
is shakespeare gespeeld
en in het kirgisische dialect
en in tirol beil
3.
als ik toch de wereld nog meer versted kon doen laten staan
versted doen laten staan versted doen laten staan versted doen laten staan
dat is het
het theater staat stil stil staat het
we moeten toch iets van het burgtheater maken dat nog niemand van het
burgtheater gemaakt heeft
bernhard vindt dat het burgtheater
de eerstkomende aswoensdag dicht moet
en de daaropvolgende witte donderdag
zo plechtig als het maar kan definitief volgestort moet worden met alle hem ter
beschikking staande toneelspelers, regisseurs en dramaturgen
bernhard vindt dat het burgtheater
op de meest vriendelijke Oostenrijkse wijze
'uitgehongerd' moet

zonder dat hij gezegd heeft hoe hij dat bedoelt het burgtheater zou je ook kunnen inpakken
en per express naar mongolië kunnen sturen

4.
uiteraard zonder afzonder

7.
hij heeft ook gezegd dat hij zich zeer goed kan voorstellen
dat hij het burgtheater hoogst persoonlijk
en zonder hulp van buitenstaanders
slechts met een doodgewone pikhouweel
met de grond gelijk zal maken
zodat het niet meer dan een stinkend restant is
waarop de burgtheater toneelspelers jammerend naakt achterblijven
shakespeare en nestroy reciterend
op een zo'n ongehoorde dilettantistische manier
dat ze mettertijd allemaal
iedereen zo op de zenuwen gaan werken
dat ze op voorschrift van alle psychiaters
naar een spraakcursus voor beginners doorverwezen worden
waar ze vanwege onbekwaamheid hun leven lang niet meer uit zullen komen

4.
hij zou zich ook kunnen voorstellen
dat het burgtheater van het ene ogenblik op het andere
tot een rijkspsychiatrische inrichting
"met het recht op ongeneeslijkheid" wordt verklaard

2.
zo is er in wenen in één klap
de enige psychiatrische inrichting op de weense ring
tegenover het stadhuis
en de directeur van deze inrichting
waarin niemand genezen kan worden
is de weense burgermeester zilk
die zoals we allemaal weten
precies tegenover het burgtheater resideert
de weense burgermeester wordt heel gewoon tot directeur
van de enige door de overheid toegelaten mimische psychiatrische inrichting
aan de weense ring benoemd
dat is toch heel eenvoudig

5.
het burgtheater kan je ook heel eenvoudig zoals het is als toneelmuseum
laten staan en in plaats van toneelspelers
wassen beelden op het toneel neerzetten

en wassen beelden in de zaal
en elke twee uur gaat het voordoek omhoog
en de wassen beelden op het toneel maken een buiging
en de wassen beelden in de zaal klappen
en het voordoek gaat weer dicht

4.
dat is volgens bernhard het ideaaltheater

5.
bernhard heeft ook gezegd
dat het burgtheater zeer geschikt is
als koffiebranderij

7.
en de overheid moet dan de firma meinl
een aanbod doen

4.
het burgtheater ziet er toch ook uit als een koffiebranderij
met zijn twee koffiebranderijschoorstenen

3.
alleen niet naar bernhards raad luisteren beil

4.
niet naar bernhards raad luisteren niet
naar dit arrogante theaterondier

5.
één shakespeare
zoals die nog nooit gegeven is beil
zoals ik hem net geschetst heb beil
zoals ik hem werkelijk voor me zie beil
zoals ik hem maken zal beil
hoort u mij beil
hoort u mij

1.
natuurlijk

4.
altijd komt u aanzetten
met uw 'natuurlijk'
als u toch ooit eens een keer 'kunstig' zou zeggen
'kunstig' beil 'kunstig' beil 'kunstig'
alles in de hele wereld is toch 'kunstig' beil

'kunstig' 'kunstig' beil 'kunstig'
terwijl u voortdurend 'natuurlijk' zegt
dat maakt me gek
dat moet ik weer meemaken
dat ik met u omhooggeklimmen ben naar de sulzwiese
om de storm te bespreken
en u komt aanzetten met uw natuurlijk
mijn hele omgeving komt aanzetten met dit 'natuurlijk'
iedereen om me heen zegt voortdurend 'natuurlijk'
terwijl ze toch niks anders als 'kunstig' moesten zeggen de hele tijd
daarvoor heb ik de sulzwiese moeten beklimmen
om mijn schnitzel te kunnen eten
en om u niets anders te horen zeggen als 'natuurlijk'
mijn god beil
zeg toch een keer 'kunstig'
en zegt u het voor mijn part elke dag miljoenmaal
maar zegt u niet meer 'natuurlijk'
er is niks natuurlijks meer
en in wenen al helemaal niet

2.

de storm heb ik willen doen
en de hele shakespeare doe ik
de hele shakespeare
dat gaat de dramaturgie te boven beil
de dramaturgie te boven
de dramaturgie is toch niks voor het theater
dat ik me voorstel
ze is niks voor het theater dat ik maken wil
daarvoor is wat mij betreft de dramaturgie 'an sich' te eenvoudig

7.

om niet te moeten zeggen
dat ze wat mij betreft te dom is
daarvoor zijn wat mij betreft de dramaturgie 'an sich' te eenvoudig

7.

om niet te moeten zeggen
dat ze wat mij betreft te dom is
daarvoor zijn wat mij betreft alle dramaturgen die er zijn te dom

3.

als ik zie hoe u in uw schnitzel bijt
denk ik
dat het niet genoeg is voor de hele shakespeare
werkelijk het is niet genoeg voor de hele shakespeare
voor één shakespearestuk ja voor de storm ja

wat mij betreft ook voor de macbeth
maar niet voor de hele shakespeare

6.
shakespeare zoals die altijd gedaan is
kan niet meer gedaan worden
overall wordt vandaag shakespeare gedaan
zoals hij niet meer gedaan kan worden
op de hele wereld bestaat alleen nog maar megalomaan klungeltoneel
klungeldramaturgen klungelregisseurs klungeltoneelspelers
als er dan toch nog toneel gemaakt moet worden
kan er toch alleen nog maar toneel gemaakt worden
dat ik maken wil
dat alles is toch om van te kotsen wat nu gemaakt wordt
en vooral wat er van shakespeare gemaakt wordt
al tientallen jaren wordt er in het theater
alleen nog maar oude hoeden opgezet
dat is toch een onverdraaglijke toestand beil
deze onverdraaglijke toestand moet afgeschaft worden
begrijpt u me dan niet
begrijpt u me niet beil

5.
natuurlijk

1.
natuurlijk begrijp ik u

3.
we hebben alleen de mogelijkheid
toneel te maken
zoals er nog nooit is geweest

7.
bernhard zegt dat hij zijn hele leven er over nagedacht heeft
hoe toneel te maken zou zijn
zoals er nog nooit geweest is

5.
ik denk nu al het hele jaar na
hoe toneel te maken zou zijn
zoals er nog nooit geweest is

7.
dat is toch ontzettend peymann

1.
dat is helemaal niet ontzettend nu
omdat ik precies weet
wat ik te doen heb
wat ik te spelen heb
mij is het heel duidelijk
wat ik te spelen heb
de hele shakespeare alles van shakespeare
op een avond
in vijf uur
het hele wereldtoneel dus de hele shakespeare
één vijfhuurdurendeconcentratie
zijn hoofd vals op zijn borst, de schnitzel is bijna helemaal opgegeten, waarne
hij zijn hoofd weer opricht
ik geloof dat ik het nu heb

2.
wat

5.
het idee de daad

6.
wat voor idee wat voor daad

5.
mijn toneel

4.
mijn shakespeare

3.
mijn toekomst

2.
mijn doel

1.
begrijpt u me beil mijn doel
mijn totaaltheater

3.
een heerlijke schnitzel

7.
ik zal de hele shakespeare
op één avond

die niet langer duurt dan vijf uur
opvoeren
met de beste toneelspelers van de wereld
met de beste decorontwerpers van de wereld
met het beste publiek van de wereld
in het burgtheater uiteraard

2.
natuurlijk in het burgtheater peymann
waar anders

5.
waar anders waar anders waar anders

3.
een zo mooie stad vinden wij nooit meer
heeft u dat gehoord beil
nooit meer

5.
en een zo goed publiek ook nooit meer
hoort u beil hoort u mij

2.
natuurlijk hoor ik u

7.
komt u
laten we naar de stad terug gaan

5.
als ik eerlijk ben beste beil
ik heb het hele jaar dat we nu in wenen zijn
geen enkele nacht geslapen

6.
ik ook niet

3.
hoe lang een mens dusdanige slapeloosheid volhoudt
weet ik niet

1.
wat mij betreft is het een fenomeen

4.
wat mij betreft ook

2.
het lijkt alsof de weners daar
waar de anderen geliefd
gehaat
en daar waar de anderen gehaat

4.
geliefd zijn

2.
daar zijn we nog niet helemaal uit beil
vannacht heb ik gedroomd
dat bondskanselier vranitzky zich op mij stortte en me heeft gewurgd

3.
en minister van cultuur havlicek heeft me met een vuisthamer
op mijn kop geslagen

7.
en burgemeester zilk heeft me een schop gegeven

2.
voor ik in zwijm viel
hebben de burgtoneelspelers me uitgelachen

5.
en u mijn lieve beil
heeft me de ogen toegedrukt
de ogen toegedrukt beil
en de mond gesloten
u heeft me de mond heel gewoon bruut toegedrukt

1.
ik droom al het hele jaar
dat ik wordt omgebracht
de weners benaderen me van achteren
en brengen me om
ze noemen mijn naam en brengen me om
ze wachten me overal op
en slaan me op mijn kop
op alle mogelijke hoeken lichten ze me beentje
en slaan me op mijn kop
bondskanselier vranitzky ontvangt me
het is een val
kultuurminister havlicek ontvangt me
het is een val
de vakbonds-president ontvangt me

het is een val
waar ik ook heengegaan ben
ben ik in de val gelopen
ik ben naar oostenrijk gegaan
en ik ben in de val gelopen
ik ben naar wenen gegaan
en in de val gelopen
ik ben in het burgtheater gelopen beil
droomt u niet zulke dromen beil
brengen de weners u dan niet om

6.
natuurlijk

3.
wat heet natuurlijk
natuurlijk
of natuurlijk niet
natuurlijk ja
of natuurlijk nee
mijn god altijd spreekt uw dramaturgentaal beil
spreekt toch een keer normaal met mij
heeft u zulke dromen of niet
brengt niemand u dan om in uw dromen
kunt u dan rustig slapen
alsof deze weense hel u niets aanging beil

4.
mijn lieve peymann
ik droom nog veel vreselijker dromen dan u
mij achtervolgen hele heerscharen schrijvers
en toneelspelers in de nacht

7.
armeeën van schrijvende en spelende diletanten

4.
armeeën van zwakzinnigen
omdat wij altijd alleen maar de hoogste eisen in de kop hebben

7.
en omdat we met de hoogste eisen naar wenen gegaan zijn
wordt ik iedere nacht met een angstschreeuw wakker

2.
met een angstschreeuw

5.

ik neem elke nacht nieuwe stukken aan
acht of negen stukken neem ik iedere nacht aan
we zouden elke avond twaalf stukken moeten spelen
als we alle stukken willen opvoeren
die ik in de nacht heb aangenomen

7.

werkelijk

3.

ik heb achtduizend toneelspelers laten voorspreken

2.

en vierduizendtweehonderd aangenomen

5.

werkelijk

6.

voor richard de derde heb ik van éérentwintig decorontwerpers
zesenzeventig decors aangekocht

2.

dat is toch ontzettend

7.

het burgtheater heb ik eigenzinnig veertien dagen gesloten in de winter
en het aan een rashondenvereniging uit floridsdorf verhuurt

2.

ik heb de toneelspelers
alle burgtoneelspelers gesommeerd
u een muilkorf om te doen
en u zo met deze muilkorf over de kärntnerstrasse en de graben te jagen

1.

werkelijk

4.

ik heb u een bord erwtensoep voorgezet
dat vergiftigd was
u lepelde het op
maar u stierf niet
ik heb u gedwongen een aap egmont te laten spelen
ik heb u het burgtheater voor drie schilling tachtig verkocht
omdat ik dacht dat het van mij was

ik heb met de burgtoneel­spelers de piramides van gizeh bestegen
en u uit gizeh een kaart gestuurd
ik heb in het burgtheater geroerd als in een soepterrine
ik heb richard de derde heel anders bezet dan u
ik heb alle stukken die we bij het burgtheater spelen
heel anders bezet

5.
u bent op een afgrond afgelopen
en ik heb geroepen 'keert u om peymann'
maar u bent doorgelopen
en niet neergestort

2.
u bent als christus doorgelopen
u kon in de lucht lopen
mijn god ik heb u een keer de tanden laten zien
en u heeft me daarom geoorveegd

6.
op het toneel waren opeens alleen maar dramaturgen
en in de dramaturgie alleen maar toneel­spelers
éénmaal stortte ik me op u en wurgde u
dat beviel u

7.
en u heeft me niet eenmaal terecht gewezen
'ik ga hier niet weg'
heeft u een keer op het burgtheatertoneel pathetisch uitgeroepen
'ik sterf hier'

3.
daarop heb ik meerdere malen het woord 'afstotend' gezegd
dat deed u helemaal niets

2.
u bent onbeschaamd heer peymann
heb ik u in het gezicht geschreeuwd

4.
u bent grootheidswaanzinnig

1.
u bent een theatergedrocht

5.
daarop noemde u mij een geestesstumper

en gaf mij het bevel
bernhard zijn nieuwe stuk naar zijn kop te werpen

2.
werkelijk

7.
u weet totaal niet
wat u in mijn dromen bent

6.
en u weet niet wat u bent

3.
in mijn dromen

6.
ik ga met u net zolang overal heen
tot u zichzelf vernietigd heeft peymann
heb ik u vanuit de prosceniumloge toegeroepen
tijdens een richard repetitie
tenslotte is het toch alleen maar dienstbaarheidstoneel
heb ik u gezegd
een dramatische perversiteit
een toneelperplexe nachtmerrie

7.
u wierp me eens uw boterham voor de voeten
en ik raapte hem op
maar ik weet waarom ik hem opgeraapt heb

5.
'brillance brilliance brilliance' heeft u aldoor gezegd maar ik luisterde niet
ik schrapte alle stukken zo lang
tot er niets meer van over was
ik streepte de hele dramatische wereldliteratuur door

2.
en u lachte er alleen maar bij
honend lachte u er bij
dit lachen zal ik nooit vergeten

3.
de minister van cultuur havlicek
heeft me met een bijl de kop gespleten
en de burgemeester zilk heeft me een schop gegeven
en tegelijkertijd een stiletto in de rug gejaagd

en de burgtoneelspelers
onze eigen burgtoneelspelers hebben me uitgelachen

5.
en u mijn lieve beil mijn dramaturgische vriend
heeft me de ogen toegedrukt

2.
eergisteren droomde ik
dat ik een spitsroedenloop door de weense binnenstad liep beil
met alleen mijn bochumer onderbroek aan
de weners ranselden me op de graben

3.
ik vluchtte de karntnerstrasse in
daar sloegen ze nog meedogenlozer op me in

7.
'ik ben toch ook maar een mens'
'ik ben toch ook maar een mens' riep ik vertwijfeld

5.
daar waren ze niet van onder de indruk

7.
ik kroop ineem onder hun slagen
en vluchtte tenslotte de malteser kirche in

6.
overall waar ik kwam werd ik door de weners overschreeuwd
'ik wil niet meer naar bochum terug'
'ik wil niet meer naar bochum terug' jammerde ik
daar stoten ze me messen in de rug

7.
'ik ben minister van financiën' zei iemand pathetisch
en jaagde mij zijn mes in de rug
mijn lieve beil
ik heb ook mijn dromen zoals u ziet
maar zeker laten uw dromen
zich niet met mijn dromen vergelijken
directiedromen zijn geen dramaturgendromen

2.
éénmaal in de week op de sulzwiese beil
onder de linde beil
ter redding

ter existentiëredding
we hebben de weners onderschat
ze zijn veel hatelijker en boosaardiger dan we dachten
maar ze hebben ook een veel hoger kunstkennis dan we dachten
we dachten altijd dat ze geen kunstkennis hadden
en ze zijn niet zo boosaardig en hatelijk
ze hebben een hoge kunstkennis
en ze zijn de boosaardigste en hatelijkste op de wereld
aan alles heb ik gedacht maar niet
dat ik nog eens in wenen toneel zou maken
heeft u er wel eens aan gedacht in wenen toneel te maken

1.
nee

3.
nu zijn we in de val gelopen

5.
in onze levensval in onze existentiëval

3.
de dramaturg beschuldigt de directeur
de directeur beschuldigt de dramaturg

5.
maar omdat we nu in de val zitten
in de burgtheaterval
moeten we er het beste van maken
alles van shakespeare op een avond beil
knoop dat in je oren
hou me aan mijn woord
en de sonnetten als brandpunt beil
als brandpunt
we zijn toch nog met iedere situatie klaargekomen
we zullen ook met wenen klaarkomen mijn lieve beil
u heeft me de ogen toegedrukt
eersteklas dramaturgisch toegedrukt beil

6.
ik ben in een eregraf op het zentralfriedhof terecht gekomen
ik kon mezelf daar niet tegen weren
tevorens ben ik nog professor geworden en hofrat
en erepresident van de wener volkstuinvereniging
en ik heb mezelf daar niet tegen kunnen weren

3.
en het operabal heb ik bezocht
en met de nationaal-socialistische bondspresident ben ik bij de nieuwe
wijnproeverij geweest
voor de filipijnse vluchtelingenkinderen
en voor de katholieke caritas heb ik gespeeld
en voor de socialistische kindervrienden heb ik ook gespeeld

4.
en ik heb een herenhuis in dobling gekocht
en ik heb me daar niet tegen kunnen weren
en tenslotte heb ik me ook nog tot erelid
van het burgtheater laten benoemen
en ik heb mezelf niet kunnen weren daartegen

3.
en ik heb de dochter van de president van de ondernemersbond aangenomen
en ik heb me niet kunnen weren daartegen

4.
en de weense pers heeft me alleen maar nog meer geprezen
en ik heb me niet kunnen weren daartegen beil

6.
bij mijn begrafenis was behalve de bondspresident die in vol
weermachtuniform op zijn paard aan was komen rijden

7.
geen mens
alleen de als doodsgrovers verkleedde critici waren er
en de in vol weermachtuniform op zijn Macedonische paard aangereden
bondspresident

3.
maar in de kranten stond
dat heel wenen aan m'n graf had gestaan
een regisseur is een vergissing
een duitse regisseur in oostenrijk
is een totale vergissing
werkelijk een regisseur is een vergissing
in alle opzichten is het theater het toppunt van stompzinnigheid
vindt u niet beil
als ik u niet had
en de storm
de storm alleen is niet genoeg
richard en de storm zijn niet genoeg
alles vals alles fataal

7.

shakespearevervalsing shakespearevervalsing
de hele shakespeare moet het zijn beil
de complete shakespeare op een avond
ook de sonnetten moeten erin beil
sonnettendramaturgie beil sonnetten dramaturgie begrijpt u
de sonnetten zijn het brandpunt het centrum
alles alles alles
geloof u dat ik daartoe in staat ben beil
beil beil

4.

natuurlijk

6.

natuurlijk